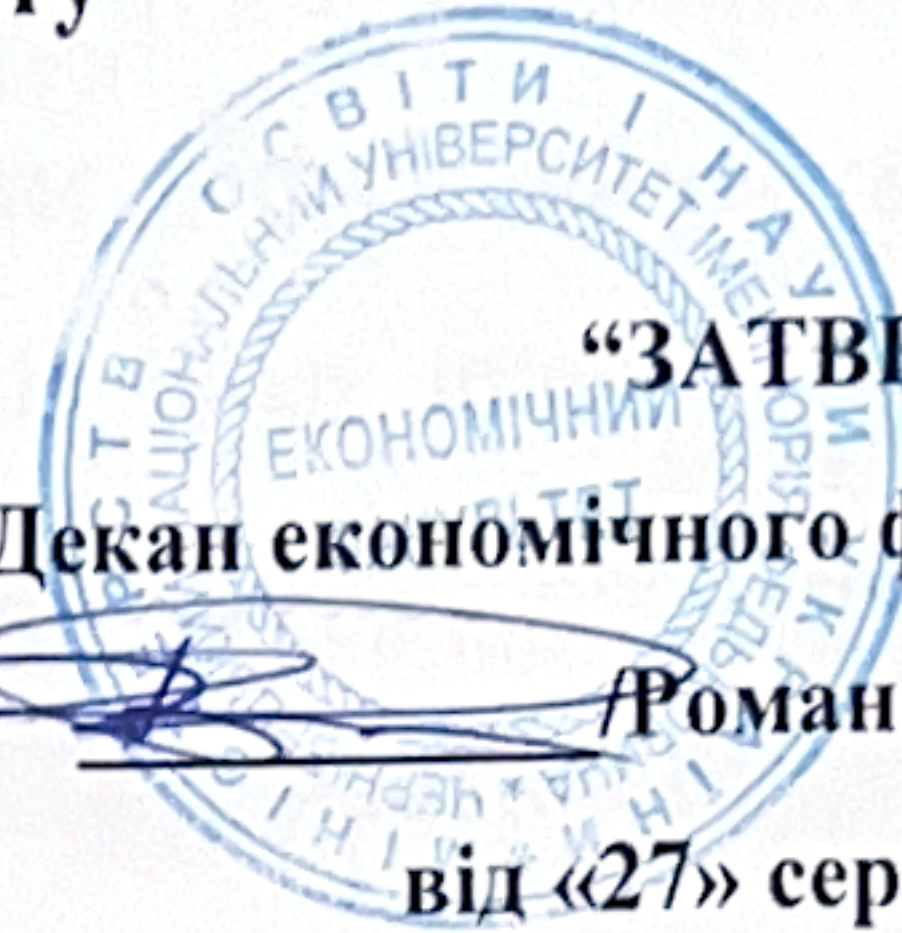

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Економічний факультет

Кафедра фінансів і кредиту

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан економічного факультету

/Роман ГРЕШКО/

від «27» серпня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

«СТРАХУВАННЯ В МІЖНАРОДНОМУ БІЗНЕСІ»

вибіркова

Освітньо-професійна програма:	Фінанси, банківська справа та страхування
Спеціальність:	072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Галузь знань:	07 «Управління і адміністрування»
Рівень вищої освіти:	другий (магістерський)
Факультет:	економічний
Мова навчання:	українська

Чернівці 2025 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Страховання в міжнародному бізнесі» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Фінанси, банківська справа та страхування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» галузі знань 07 «Управління і адміністрування», затвердженої рішенням Вченої ради Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича від 26.06.2024 року, протокол № 9, та введеної в дію наказом ректора № 248 від 28.06.2024 р.

Розробник: **Попова Любов Василівна**, доцент кафедри фінансів і кредиту,
кандидат економічних наук, доцент

Викладачі: **Попова Любов Василівна**, доцент кафедри фінансів і кредиту,
кандидат економічних наук, доцент

Погоджено з гарантом ОП **Віолетта ХАРАБАРА**

Затверджено на засіданні кафедри фінансів і кредиту

Протокол № 1 від «27» серпня 2025 року

Завідувач кафедри **Петро НІКІФОРОВ**

Схвалено методичною радою економічного факультету

Протокол № 1 від «27» серпня 2025 року

Голова методичної ради **Ірина НИКИФОРАК**

Мета навчальної дисципліни: поглибити та посилити компетенції щодо прийняття управлінських рішень у системі фінансово-економічних відносин, які виникають у процесі надання страхових послуг у міжнародних відносинах, забезпечення виконання міжнародних контрактів (фінансово-кредитних, експортно-імпортних), банківських угод у випадку настання ризикових подій, особистого убезпечення від ризиків пов'язаних з життям та здоров'ям та ризиків подорожуючих.

Пререквізити. Навчальна дисципліна «Страхування в міжнародному бізнесі» відповідно до структурно-логічної схеми освітньо-професійної програми слухається здобувачами вищої освіти в третьому семестрі другого року навчання. Для ефективного вивчення курсу «Страхування в міжнародному бізнесі» здобувачі вищої освіти вивчають його після вивчення навчальної дисципліни «Страхових менеджмент», «Ринок фінансових послуг, інструментів і технологій», «Інформаційні системи в бізнесі та бізнес аналітика», «Глобальна економіка». Вивчення дисципліни «Страхування в міжнародному бізнесі» сприятиме проходженню виробничої практики і підготовки кваліфікаційної роботи здобувачами вищої освіти.

Результати навчання. Відповідно до освітньо-професійної програми «Фінанси, банківська справа та страхування» підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» галузі знань 07 «Управління і адміністрування» вивчення дисципліни «Страхування в міжнародному бізнесі» сприяє посиленню наступних компетентностей та програмних результатів навчання:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в процесі професійної діяльності або навчання у сфері фінансів, банківської справи та страхування, що передбачає проведення досліджень або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності:

- ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК3. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
- ЗК4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК5. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК8. Здатність працювати в міжнародному контексті.

Спеціальні (фахові) компетентності:

- СК2. Здатність використовувати теоретичний та методичний інструментарій для діагностики і моделювання ризиків фінансової діяльності суб'єктів господарювання.
- СК3. Здатність застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування.
- СК4. Здатність оцінювати дієвість наукового, аналітичного і методичного інструментарію для обґрунтування управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування.
- СК6. Здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при розв'язанні складних задач і проблем у сфері фінансів, банківської справи та страхування.
- СК7. Здатність до пошуку, використання та інтерпретації інформації, необхідної для вирішення професійних і наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування.
- СК8. Здатність застосовувати інноваційні підходи в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

Програмні результати навчання:

- ПРО2. Знати на рівні новітніх досягнень основні концепції і методології наукового пізнання у сфері фінансів, банківської справи та страхування.
- ПРО3. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

ПР04. Відшукувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР09. Застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР11. Застосовувати поглиблені знання в сфері фінансового, банківського та страхового менеджменту для прийняття рішень.

ПР12. Обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів.

Опис навчальної дисципліни Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	II	III	4	120	14	14	-	-	88	4	Залік

Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Теоретичні аспекти розвитку страхування в міжнародному бізнесі					
Тема 1. Ризики в міжнародному бізнесі та необхідність їх страхування.	11	2	2	-	-	9
Тема 2. Світовий ринок страхування.	11			-	-	9
Тема 3. Організаційно-правові аспекти міжнародної страхової діяльності.	15	2	2	-	2	7
Тема 4. Страхування відповідальності в міжнародному бізнесі.	11	2	2	-	-	9
Тема 5. Страхування в міжнародному туристичному бізнесі.	11			-	-	9
Разом за ЗМ1	57	6	6	-	2	43
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2. Економіко-правові та практичні аспекти розвитку страхування в міжнародному бізнесі					
Тема 6. Страхування ризиків життя та здоров'я на міжнародному ринку.	13	2	2	-	-	9
Тема 7. Страхування зовнішньоторговельних вантажів.	14	2	2	-	-	10

Тема 8. Страхування фінансових інвестицій, гарантій та облігацій.	12	2	2	-	-	10
Тема 9. Страхування кредитних ризиків.	11			-	-	9
Тема 10. Страхування в міжнародній банківській діяльності.	15	2	2	-	2	7
Разом за змістовим модулем 2	63	8	8	-	2	45
Усього годин	120	14	14	-	4	88

Тематика лекційних занять з переліком питань

п/п	Назва теми з основними питаннями
1	<p>Тема: Ризики в міжнародному бізнесі та необхідність їх страхування</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні світові ризики. 2. Контроль за світовими ризиками. 3. Фінансування світових ризиків. <p>Тема: Світовий ринок страхування.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Страхові відносини і страхова термінологія. 2. Страхування в умовах глобалізації. 3. Макропоказники світового страхового ринку.
2	<p>Тема: Організаційно-правові аспекти міжнародної страхової діяльності.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Форми організації страховиків і системи страхування. 2. Організація діяльності страхових посередників. 3. Регулювання страхової діяльності: основні аспекти. 4. Страхове регулювання у країнах Європейського союзу.
3	<p>Тема: Страхування відповідальності в міжнародному бізнесі.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості страхування відповідальності. 2. Страхування відповідальності товаровиробника. 3. Страхування цивільної відповідальності власників автотранспортних засобів у Європі. 4. Страхування відповідальності в США. <p>Тема: Страхування в міжнародному туристичному бізнесі.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Економічна зумовленість та умови страхування за системи "Ассістанс" 2. Обмеження системи "Ассістанс". Види "Ассістанс". 3. Практика страхування за системою "Ассістанс" в Україні. 4. Формування ціни на ассістанські послуги.
4	<p>Тема: Страхування ризиків життя та здоров'я на міжнародному ринку.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості розвитку страхування життя та здоров'я в світі. 2. Страхування від нещасного випадку. 3. Страхування від викрадення. 4. Накопичувальне страхування. 5. Облік інфляційного фактора. 6. Страхування здоров'я .
5	<p>Тема: Страхування зовнішньоторговельних вантажів.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Необхідність та значення страхування вантажу під час міжнародних перевезень.

	<ol style="list-style-type: none"> 2. Умови страхування вантажу та страхування відповідальності вантажоперевізника. 3. Варіанти страхування вантажу. 4. Умови та особливості страхування вантажів.
6	<p>Тема: Страхування фінансових інвестицій, гарантій та облігацій.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Страхування фінансових інвестицій 2. Страхування фінансових гарантій. 3. Страхування муніципальних облігацій. <p>Тема: Страхування кредитних ризиків.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Страхування експортних кредитів: суть та досвід провідних країн. 2. Страхування вексельних кредитів. 3. Страхування іпотечного і споживчого кредиту. 4. Страхування господарських кредитів.
7	<p>Тема: Страхування в міжнародній банківській діяльності.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Специфіка банківського страхування. 2. Страхування депозитів. 3. Страхування банківських кредитів.

Тематика практичних занять з переліком питань

п/п	Назва теми (питання/завдання)
1	<p>Тема 1. Ризики в міжнародному бізнесі та необхідність їх страхування.</p> <p>Тема 2. Світовий ринок страхування.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дайте характеристику основним світовим ризикам. 2. Які основні причини укрупнення масштабів і кількості катастроф за останні роки? 3. Що таке ризик-менеджмент? Які його основні методи? 4. Охарактеризуйте методи контролю та методи фінансування за світовими ризиками. 5. Охарактеризуйте методи фінансування світових ризиків. 6. Які заходи останніх років світового рівня можна віднести до методів керування ризиками світового масштабу? 7. Розкрийте зміст відомих систем страхування. 8. Дайте характеристику страховому ринку США, Німеччини та Великобританії 9. Поясніть особливості функціонування страхової асоціації "Ллойд". Як забезпечується її надійність? 10. Дайте характеристику розвитку страхових ринків країн Східної Європи. Назвіть основні причини їх недостатньої розвиненості й основні тенденції, що намітилися на цих ринках. 11. Які реформи, на Ваш погляд, варто почати, щоб страхові ринки країн Східної Європи за основними показниками розвитку відповідали ринкам провідних країн світу.
2	<p>Тема 3. Організаційно-правові аспекти міжнародної страхової діяльності.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Що таке вузькоспеціалізовані і багатогалузеві страхові компанії? 2. Назвіть основні форми організації страховиків. 3. У чому полягає зміст діяльності товариства взаємного страхування? Чим воно відрізняється від акціонерної страхової компанії? 4. Дайте визначення поняттю кептивної страхової компанії. У чому полягають переваги і недоліки використання кептивів? 5. Які існують об'єднання страхових компаній на міжнародному ринку? 6. Назвіть основні системи страхових відносин.

	<p>7. Розкрийте суть діяльності страхових посередників та назвіть їх види.</p> <p>8. Розкрийте суть та мету страхового нагляду за страховою діяльністю?</p>
3	<p>Тема 4. Страхування відповідальності в міжнародному бізнесі.</p> <p>Тема 5. Страхування в міжнародному туристичному бізнесі.</p> <p>1. Які виділяють види страхування відповідальності на міжнародному ринку?</p> <p>2. Назвіть види страхового покриття у страхуванні відповідальності та страхові ліміти?</p> <p>3. Які види обов'язкового страхування відповідальності найбільш поширені і чому?</p> <p>4. Дайте характеристику страхуванню цивільної відповідальності власників транспортних засобів у Європі.</p> <p>5. Що таке система "Зелена картка"?</p> <p>6. Дайте характеристику страхуванню відповідальності в США.</p> <p>7. Що таке система "Асістанс"? У чому полягає її історична й економічна зумовленість?</p> <p>8. Які ризики покриваються системою "Асістанс"?</p> <p>9. Які компанії здійснюють надання послуг за системою "Асістанс"?</p> <p>10. Сформулюйте основні умови страхування за системою "Асістанс".</p> <p>11. У чому переваги системи "Асістанс" перед всіма іншими системами страхування?</p>
4	<p>Тема 6. Страхування ризиків життя та здоров'я на міжнародному ринку.</p> <p>1. Суть страхування ризиків життя та здоров'я та основні види ?</p> <p>2. Дайте характеристику страхуванню від нещасного випадку.</p> <p>3. Дайте характеристику накопичувальному страхуванню. Які його види Ви можете назвати?</p> <p>4. Що таке страхування ренти? Які існують види страхування ренти?</p> <p>5. Охарактеризуйте пенсійне страхування. Чи є пенсійне страхування страхуванням ренти? Що між ними загального й у чому відмінності?</p> <p>6. Розв'яжіть економічну ситуацію: Батько вирішив застрахувати свою малолітню дочку на таких умовах: вона повинна довічно щорічно одержувати певні виплати від страхової компанії, починаючи з 25-літнього віку. До якого виду належать це страхування?</p> <p>7. Розкрийте системи страхування здоров'я у провідних країнах (за вибором).</p>
5	<p>Тема 7. Страхування зовнішньоторговельних вантажів.</p> <p>1. Чому наприкінці XIX ст. виникла необхідність уніфікації трактування міжнародних торговельних термінів і ризиків, що супроводжують торговельні перевезення?</p> <p>2. Як трактується поняття аварії в морському страхуванні? У чому полягає різниця між загальною і приватною аваріями і як це позначається на виплаті страхових відшкодувань?</p> <p>3. Розкрийте суть видів страхування вантажів.</p> <p>4. Як трактуються ризики відповідно до Застережень лондонських страховиків по вантажах?</p> <p>5. Які ризики при страхуванні вантажів не підпадають під базисні умови страхування?</p> <p>6. Як розраховується ціна страхування вантажу?</p> <p>7. У яких випадках страховик звільняється від відповідальності при страхуванні вантажу?</p> <p>8. У чому полягає основний принцип розрахунку страхового відшкодування при страхуванні вантажу?</p> <p>9. Чим обумовлена поява клубів взаємного страхування і яка основна мета їхньої діяльності?</p>

	<p>10. Які ризики при страхуванні відповідальності судновласників не покриваються базисними умовами страхування?</p> <p>11. У чому суть страхування контейнерів? Чим обумовлена поява цього виду страхування?</p>
6	<p>Тема 8. Страхування фінансових інвестицій, гарантій та облігацій.</p> <p>Тема 9. Страхування кредитних ризиків.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дайте визначення фінансових інвестицій. 2. На які основні ризики поділяються інвестиційні ризики? 3. Дайте характеристику страхуванню фінансових інвестицій. 4. Як і від яких політичних ризиків страхуються фінансові інвестиції? 5. На яких принципах здійснюється страхування інвестицій у Японії? 6. Які завдання і роль БАГІ в страхуванні інвестицій? Які конкретно об'єкти ризиків страхує БАГІ? 7. Дайте характеристику страхуванню фінансових гарантій та його видів. 8. Дайте характеристику страхуванню муніципальних облігацій. 9. Яку роль відіграє страхування муніципальних облігацій для інвестора? 10. У чому полягають особливості і принципи страхування експортних кредитів? 11. Які види полісів застосовуються при страхуванні експортних кредитів? 12. Дайте характеристику страхуванню вексельних кредитів, споживчих кредитів, іпотечних кредитів та господарських кредитів. 13. У чому полягає різниця між товарним, торговельним і внутрішнім кредитами? 14. Які основні принципи страхування внутрішніх кредитів? 15. Що таке "поліс страхування всього обороту"? 16. Дайте характеристику "полісам спеціального рахунку". 17. Що таке "поліс неспроможності постачальника"?
7	<p>Тема 10. Страхування в міжнародній банківській діяльності.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Назвіть основні банківські ризики. 2. Які види страхування пропонуються в розвинутих країнах світу для страхового покриття банківських ризиків? 3. У чому полягає комплексне страхування банківських ризиків? Яким полісом воно охоплюється? 4. Чим обумовлене й у чому полягає страхування від ризиків комп'ютерних та інформаційних злочинів? 5. У чому суть страхування депозитів? Які функції, завдання, класифікаційні ознаки, джерела коштів систем страхування депозитів, які функціонують у розвинутих країнах? 6. Дайте характеристику страхуванню банківських кредитів.

Тематика індивідуальних занять з переліком питань

п/п	Назва теми (питання/завдання)
1	<p>Тема 3. Організаційно-правові аспекти міжнародної страхової діяльності.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Охарактеризуйте регулювання страхової діяльності у Великобританії та Німеччині. 2. Дайте характеристику регулюванню страхової галузі в країнах ЄС. 3. У якій країні, на Ваш погляд, здійснюється найдієвіше регулювання страхової діяльності? 4. Складіть порівняльну таблицю форм та інструментів регулювання страхового ринку в провідних країнах світу (на вибір).
2	<p>Тема 10. Страхування в міжнародній банківській діяльності.</p>

	<p>1. У чому полягає суть рейтингової оцінки позичальника, яка застосовується в Німеччині? У чому полягає суть методу кредитного скоринга Дюрана?</p> <p>2. Дайте характеристику системи CAMPARI?</p> <p>3. Розкрийте особливості страхування ризику непогашення кредиту і відповідальності позичальника за непогашення кредиту?</p> <p>4. Як здійснюється оцінка передумов для ухвалення рішення про видачу банківського кредиту? Що таке правило "п'яти сі"?</p>
--	--

Завдання для самостійної роботи студентів

п/п	Назва теми	Завдання для самостійної роботи
1	Ризики в міжнародному бізнесі та необхідність їх страхування.	Опрацювати системи контролю та фінансування світових ризиків як основних етапів ризик-менеджменту та провести оцінку факторів, які впливають на появу нових та посилення існуючих ризиків.
2	Світовий ринок страхування.	Опрацювати питання сучасних тенденцій розвитку глобального страхового ринку та дослідити динаміку основних показників розвитку міжнародного страхування.
3	Організаційно-правові аспекти міжнародної страхової діяльності.	Опрацювати питання організації страхового бізнесу на світовому ринку та скласти порівняльну таблицю системи регулювання страхового ринку у країнах Європи та в Україні.
4	Страхування відповідальності в міжнародному бізнесі.	Опрацювати питання щодо практичних особливостей проведення страхування відповідальності для суб'єктів господарювання та приватних осіб, дослідити механізм урегулювання в разі настання страхових ризиків.
5	Страхування в міжнародному туристичному бізнесі.	Опрацювати питання ролі та значення страхування подорожуючих, механізм надання послуг асістансу та дослідити практику страхування за системою "Асістанс" в Україні.
6	Страхування ризиків життя та здоров'я на міжнародному ринку.	Розглянути теоретичні основи розвитку видів особистого страхування, необхідність розвитку медичного страхування враховуючи постКовідний період.
7	Страхування зовнішньоторговельних вантажів.	Розглянути порядок та умови страхування зовнішньоторговельних вантажів, які перевозяться різними видами транспорту, умови виконання міжнародних контрактів.
8	Страхування фінансових інвестицій, гарантій та облігацій.	Опрацювати питання щодо механізму проведення страхування фінансових інвестицій, гарантій та облігацій, особливостей розвитку зеленого фінансування та виконання умов Паризької угоди.
9	Страхування кредитних ризиків.	Опрацювати питання механізму страхування експортно-імпортних операцій, експортних та вексельних кредитів, страхування муніципальних облігацій у світі.
10	Страхування в міжнародній	Опрацювати питання страхування в банківській

банківській діяльності.	діяльності, проаналізувати страхування банківських кредитів, депозитів у світі, міжнародний досвід оцінки позичальника.
<p>Самостійна робота здобувачів вищої освіти з дисципліни «Страхування в міжнародному бізнесі» направлена на узагальнення, засвоєння і закріплення знань та включає такі види робіт як опрацювання лекційного матеріалу, рекомендованої літератури, підготовку до практичних занять, розгляд питань, які виносились на самостійне вивчення, вирішення практичних ситуацій до відповідних тем дисципліни. Основні форми виконання завдань, які виносяться на самостійне опрацювання: аналітичні довідки, складання порівняльних таблиць та схем, презентація та есе. Завдання, які виносяться на самостійну роботу оцінюється на практичному занятті відповідно до теми по якій виконано те інше завдання. При оцінюванні враховується: повнота розкриття теми дослідження, логіка викладення матеріалу, широке використання довідкових джерел та акуратність розрахунків та оформлення.</p>	

Методи навчання:

- вербальні методи (лекція, диспут, пояснення, розповідь);
- практичні методи (дослідження, аналітичні довідки, практичні ситуації);
- наочні методи (демонстрація, ілюстрація);
- робота з інформаційними ресурсами: з навчально-методичною, науковою, нормативною літературою та інтернет-ресурсами;
- самостійна робота над індивідуальним завданням або за програмою навчальної дисципліни;
- дистанційне навчання з використанням системи Moodle.

Система контролю та оцінювання:

Методи контролю:

- усне опитування;
- письмове опитування;
- тестування;
- презентація результатів виконаних завдань;
- аналітичні довідки;
- розв'язування практичних ситуацій;

Форма контролю: залік

**Критерії оцінювання поточного та підсумкового контролю
Розподіл балів, які отримують студенти**

Поточне оцінювання (<i>аудиторна та самостійна робота</i>)										Кількість балів (залік)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль №1					Змістовий модуль №2					40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10		
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6		

Кількість балів, яку здобувач вищої освіти може отримати під час навчальних занять за кожну тему (опитування, тестування, розв'язання ситуаційних завдань, виконання завдань для самостійної роботи) – 6 балів. Кількість балів за змістовний модуль дорівнює сумі балів, отриманих за кожну тему. Максимальна кількість балів складає: за 1 модуль – 30; 2 модуль – 30 (разом – 60 балів).

Загальна (максимальна) кількість балів, яку студент може отримати в процесі вивчення дисципліни протягом семестру, становить 100 балів, з яких 60 балів студент набирає при поточних видах контролю і 40 балів – у процесі підсумкового виду контролю (заліку).

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Зараховано	A (90-100)	відмінно
	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незараховано	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим самостійним опрацюванням освітнього компонента до перескладання

Оцінка (кількість балів) за дисципліну (тему, окреме завдання) передбачає такі знання та вміння:

Оцінка	Знання	Вміння
5 (відмінно) A	- всебічні і глибокі знання навчального матеріалу; - знання щодо теоретичних засад страхування в міжнародному бізнесі; - глибоко розуміє основну літературу та сучасні публікації з проблем відповідної теми (дисципліни).	- вільно виконувати ситуаційні завдання; ☐ використовувати додаткову літературу, грамотно викладати програмний матеріал; - давати вичерпні, повні, грамотні відповіді на програмні запитання; - присутні навички творчого мислення.
4 (дуже добре) B	- повні знання навчального матеріалу за темою, програмою курсу; - здатність до їхнього поповнення та оновлення в процесі подальшого навчання і практичної діяльності; - основної, додаткової літератури, рекомендованої програмою.	- успішно виконані передбачені ситуаційні завдання без суттєвих зауважень; - використовувати на практиці програмні настанови, розв'язувати тестові завдання.
4 (добре) C	- достатні знання навчального матеріалу за темою, програмою курсу; - здатність до їхнього поглиблення в процесі подальшого навчання і практичної діяльності; - основної літератури, рекомендованої програмою.	- вдало виконувати передбачені ситуаційні завдання без критичних зауважень; - використовувати на практиці програмні настанови, розв'язувати тестові завдання.
3 (задовільно) D	- достатні знання тільки основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання і наступної роботи за	- виконувати ситуаційні завдання в межах програмних вимог; - допущення неточностей при

	спеціальністю; – основної літератури, рекомендованої програмою.	розв'язання тестів, виконанні ситуаційних завдань; – не в повній мірі здатний пов'язати теоретичний матеріал з практичними завданнями.
3 (задовільно) Е	– знання тільки основного програмного матеріалу в обсязі, який дозволяє подальше навчання; – основної літератури, рекомендованої програмою.	- виконувати ситуаційні завдання в межах програмних вимог; – упушення, неточності та помилки при розв'язанні тестів, виконанні ситуаційних завдань; - не спроможність пов'язати теоретичний матеріал з ситуаційними завданнями.
2 (незадовільно) з можливістю перескладання FX	- не володіння системою знань навчального матеріалу теми, дисципліни; - допущення грубих помилок у відповідях; – недостатній рівень знань для самостійного оволодіння програмним матеріалом без додаткової підготовки.	– допускає принципові помилки під час вирішення передбачених програмою ситуаційних завдань; - показує невміння орієнтуватися в основній літературі і нормативних матеріалах.
2 (незадовільно) з обов'язковим повторним курсом F	– не володіння системою знань навчального матеріалу дисципліни; – допущення неприпустимих помилок у відповідях; – рівень знань не дозволяє самостійно оволодіти програмним матеріалом та вимагає додаткового опрацювання дисципліни.	– не вміння вирішувати передбачені темою, програмою ситуаційні завдання; - не вміння орієнтуватися в основній літературі і нормативних матеріалах.

Перелік питань для самоконтролю та підсумкового контролю навчальних досягнень студентів

1. Основні світові ризики.
2. Контроль за світовими ризиками.
3. Фінансування світових ризиків.
4. Страхові відносини і страхова термінологія.
5. Страхування в умовах глобалізації.
6. Макропоказники світового страхового ринку.
7. Форми організації страховиків і системи страхування.
8. Страхові посередники.
9. Регулювання страхової діяльності.
10. Страхове регулювання у країнах європейського союзу.
11. Особливості страхування відповідальності.
12. Страхування відповідальності товаровиробника.
13. Страхування цивільної відповідальності власників автотранспортних засобів у Європі.
14. Страхування відповідальності в США.
15. Економічна зумовленість системи "Ассістанс"

16. Умови страхування за системою "Ассістанс".
17. Обмеження системи "Ассістанс".
18. Види "Ассістанса".
19. Практика страхування за системою "Ассістанс" в Україні.
20. Ціни на ассістанські послуги.
21. Особливості ризиків життя та здоров'я та основні види.
22. Страхування від нещасного випадку.
23. Страхування від викрадення.
24. Накопичувальне страхування.
25. Облік інфляційного фактора.
26. Страхування здоров'я.
27. Страхування вантажів під час міжнародних перевезень.
28. Страхування корпусу й оснащення перевізних засобів.
29. Страхування відповідальності судновласників.
30. Страхування контейнерів.
31. Страхування фінансових інвестицій
32. Страхування фінансових гарантій.
33. Страхування муніципальних облігацій.
34. Страхування експортних кредитів.
35. Страхування вексельних кредитів.
36. Міжнародний досвід страхування експортних кредитів.
37. Страхування іпотечного і споживчого кредиту.
38. Страхування комерційних кредитів.
39. Специфіка банківського страхування.
40. Страхування депозитів.
41. Страхування банківських кредитів.

Рекомендована література

Основна

1. Про страхування: Закон України від 1 січня 2024 р. N 1909-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
2. Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу. Перелік актів законодавства України та Європейського Союзу у пріоритетних сферах адаптації: Закон України від 18.03.2004 р. № 1629-IV/ Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1629-15#Text>
3. Карцева В. В., Прасолова С. П. Інститути міжнародного страхового ринку: навчальний посібник+навчальний тренінг. Київ: «SBA-Print», 2020. 568 с.
4. Машина Н.І. Міжнародне страхування: навч.посібник. К.:Центр навчальної літератури, 2006.504с.
5. Попова Л.В., Марич М.Г., Федішин М.П. Міжнародне страхування: навч.посіб. Чернівці, ЧНУ ім. Ю. Федьковича, 2019. 184с.
6. Directive 2009/138/EC of the European Parliament and of the Council of 25 November 2009 on the taking-up and pursuit of the business of Insurance and Reinsurance (Solvency II) (recast). URL: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/138/oj>

Додаткова (допоміжна)

7. Гутко Л.М. Досвід провідних країн світу у галузі страхування. *Економіка. Фінанси. Право (укр.)*.2018.№11.С.22-25
8. Стратегія розвитку фінансового сектору України до 2025 року. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Strategy_FS_2025.pdf?v=7
9. Попова Л.В. Процеси адаптації страхового законодавства до викликів інтеграції на європейський ринок страхових послуг. *Бізнес Навігатор*. Вип.4(81).2025.С.565-570

10. Global InsurTech Report. Gallagher, Re. URL: <https://www.ajg.com/gallagherre//media/files/gallagher/gallagherre/news-and-insights/2025/february/gallagherre-global-insurtech-report-q4.pdf>
11. Insurtech Market Size To Hit USD 609.50 Billion by 2034. *Precedence Research – Market Research Reports & Strategic Consulting*. URL: <https://www.precedenceresearch.com/insurtech-market>
12. Global outlook: Insurance industry strengthens resilience in challenging environment. Swiss Re Institute. URL: <https://markets.ft.com>
13. Macovei A.G., Popelo O., Zhavoronok A., Dankiewicz R., Cosmulescu C.G., Popova L. Pre- and post-effect of COVID-19 on the insurance industry: A study based on Romanian companies. *Insurance Markets and Companies*. 2024. 15(2). P. 74-84. URL: [https://doi.org/10.21511/ins.15\(2\).2024.07](https://doi.org/10.21511/ins.15(2).2024.07).
14. Ukraine Insurance Industry: Key Trends and Opportunities to 2026. URL: <https://www.globaldata.com/store/report/ukraine-insurance-market-analysis/>

Інформаційні ресурси

1. Кабінет Міністрів України – URL: <http://www.kmu.gov.ua>
2. Міністерство економіки України – URL: <http://www.me.gov.ua>
3. Міністерство фінансів України – URL: <http://www.minfin.gov.ua>
4. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку України - URL: <http://www.nssmc.gov.ua>
5. Національний банк України – URL: <https://bank.gov.ua/>
6. Всесвітня торговельна організація (WTO) – URL: <http://www.wto.org/>
7. Організація економічної співпраці та розвитку (OECD) – URL: <https://www.oecd.org/>
8. Європейський банк реконструкції і розвитку – URL: <https://www.ebrd.com/home>
9. Європейський інвестиційний банк – URL: <https://www.eib.org/en/>
10. Міжнародний валютний фонд – URL: <https://www.imf.org/en/Home>
11. Міжнародна асоціація страхових наглядачів - URL: <https://www.iaisweb.org>
12. Інститут глобальних стратегій – URL: <http://www.igls.com.ua/>
13. Інформаційний сервер про Україну – URL: <http://www.uazone.net/>
14. Консорціум економічних досліджень – URL: <https://www.eurasia.org/eerc/kyiv/EERC>
15. Український центр економічних і політичних досліджень ім. О. Разумкова – URL: <http://www.uceps.org/>
16. Офіційний сайт журналу «Фориншурер». URL: <http://www.forinsurer.com>.
17. Електронна бібліотека – URL: <http://www.lib.com.ua>
18. Наукова бібліотека Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича - URL: <http://library.chnu.edu.ua/index.php?page=ua>
19. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського – URL: <http://www.nbuv.gov.ua>

Політика академічної доброчесності

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами: «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks_chernivets_koho-natsionalnoho-universytetu.pdf; «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/media/vupnho4k/polozhennya-pro-zapobihannia-plahiatu_2024.pdf.

Здобувачі повинні самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання. В разі використання чужих ідей, розробок,

твердять, обов'язковим є посилання на джерела інформації. Списування під час контрольних заходів має наслідком отримання незадовільної оцінки за відповідний вид роботи.